

ivn natuur
educatie
Oisterwijk 1960 - 2020

Jaarverslag IVN Oisterwijk 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
IVN OISTERWIJK.....	4
Bestuur	4
Regionaal.....	4
Leden.....	5
Werkgroepen	5
Leden- en jubileumsactiviteiten	6
Lezingen en Publieksexcursies	6
Natuurexcursies op Maat.....	7
Publiciteit en Promotie.....	7
Cursussen.....	7
OVERIGE WERKGROEPEN	8
Insectenwerkgroep	8
Grijs, Groen en Gelukkig	8
Natuurwerkgroep	8
Paddenwerkgroep	8
Natureluurs.....	9
Plantenwerkgroep.....	9
Samen De Natuur In	9
Scholenwerkgroep.....	10
Nascholing Natuur- en schoolgidsen.....	10
Vogelwerkgroep.....	10
Zoogdierenwerkgroep.....	10
Bijlage 1 Verslag Insectenwerkgroep	12
Bijlage 2 Verslag vogelwerkgroep	13
Bijlage 3 Verslag zoogdierenwerkgroep.....	19

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van IVN Oisterwijk, een beknopt overzicht van alle activiteiten die de vereniging het afgelopen jaar heeft ondernomen. Dit verslag wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering.

We zijn het jaar, ons 60-jarig jubileumjaar, groots begonnen met een extra feestelijk nieuwjaarsontbijt, een speciaal logo en vooral een zeer uitgebreid jubileumprogramma. Helaas moeten we nu vaststellen dat de meeste activiteiten afgelast moesten worden vanwege corona. Net als alle andere verenigingen kregen wij te maken met allerlei beperkende maatregelen om verspreiding van het virus te voorkomen. Jammer voor iedereen die met veel enthousiasme activiteiten georganiseerd had maar zeker ook voor alle anderen die graag erop uit trekken met mensen met dezelfde interesses. We hopen komend jaar een aantal activiteiten alsnog uit te kunnen voeren.

Gelukkig waren er ook activiteiten die wel doorgang konden vinden, verrassend veel zelfs. Daarover leest u meer in dit verslag. Er zijn afgelopen jaar veel tellingen en inventarisaties uitgevoerd voor zover dat coronaproof mogelijk was. Wij willen iedereen dan ook van harte bedanken voor hun inzet het afgelopen jaar. Coördinatoren van werkgroepen, cursussen, website, promotiestand, ledenactiviteiten, lezingen en excursies verrichten vaak op de achtergrond veel werk om de verschillende activiteiten mogelijk te maken en dat was dit jaar niet anders. Soms was er zelfs sprake van dubbel werk, eerst de organisatie en daarna het annuleren van de activiteit. Daarnaast werd er veelvuldig contact onderhouden met leden van de werkgroepen en cursisten.

Mocht u nog niet actief zijn binnen onze vereniging, maar zou u dat graag willen neem dan contact op met één van de coördinatoren of met het secretariaat. Dit kunt u ook doen als u in de toekomst graag deel wilt nemen aan een activiteit. De contactgegevens vindt u op onze website.

Oisterwijk, 16 maart 2021
Bestuur IVN Oisterwijk e.o.

De foto's in dit verslag zijn gemaakt door leden van IVN Oisterwijk

IVN OISTERWIJK

Bestuur

In 2020 heeft het bestuur 11 keer vergaderd, waarvan 5x via Skype. Bij de vergaderingen via Skype is het coördinatorenoverleg met de verschillende werkgroepen niet doorgegaan.

Helaas moesten veel activiteiten worden afgezegd (zie afzonderlijke werkgroepen) en ook het lezingen- en excursieprogramma werd bijna in zijn geheel afgelast. De Algemene Ledenvergadering 2020 werd aanvankelijk uitgesteld en uiteindelijk heeft het bestuur moeten besluiten de vergadering te cancelen. Het bestuur heeft in een voorlopige procedure Maria Zijlmans aangesteld als penningmeester en op gepaste wijze afscheid genomen van Fien Kollau. De benoeming van Maria Zijlmans als penningmeester moet in de eerstvolgende ALV nog goedgekeurd worden door de leden.

Aanvankelijk waren het vooral de normale onderwerpen die in de bestuursvergaderingen aan bod kwamen: begrotingen van diverse werkgroepen, cursus- en excursie/lezingenprogramma, de opzet van de ALV, het huishoudelijk reglement en uiteraard het jubileum. Vanaf maart waren vooral de coronamaatregelen en de inpassing ervan in onze vereniging een belangrijk punt op de agenda. Daarnaast was er onder andere aandacht voor de samenwerking met andere partijen (Natuurmonumenten en IVN-verenigingen in de regio), de opheffing van LNMH, de website, de veranderingen bij de werkgroep 'Scholen in de natuur', verzekeringen voor de leden bij activiteiten, de nieuwe huisvesting en natuurlijk het samengaan van de landelijke IVN-vereniging en –stichting waardoor er één landelijke vereniging komt.

Gelukkig kon de RABO Clubsupportactie gewoon doorgaan en deze bracht een mooi bedrag van ruim € 900,- op. Dit geld zal gebruikt worden door de uilenwerkgroep voor projecten ter bescherming van de diverse uilensoorten in onze regio.

Al met al een jaar waarin we elkaar weinig ontmoet hebben maar waarin veel leden ervoor geijverd hebben om tellingen en dergelijke op een veilige manier binnen de Covid-maatregelen uit te voeren. Een jaar waarin we trots waren op de bloeiende vereniging die we zelfs nu in deze moeilijke tijd toch zijn. Als dank hiervoor hebben alle leden in de week vóór of net na de kerst het boekje 'Natuurtalenten' ontvangen. Een kleine attentie en een aansporing om toch vooral op pad te gaan.

Tot slot: helaas heeft Carlo van Schijndel besloten om na ruim 10 jaar te stoppen als bestuurslid en als voorzitter en dus zijn wij naarstig op zoek naar iemand die deze taak over wil nemen. Gelukkig heeft Carlo besloten om nog tot eind 2021 aan te blijven zodat een nieuwe voorzitter in alle rust ingewerkt kan worden.

Regionaal

In 2020 was IVN Sint-Oedenrode voorzitter van Regio Het Groene Woud. Vanwege de Coronapandemie zijn de IVN-afdelingen uit deze regio en IVN Brabant slechts twee keer bij elkaar geweest. Op deze regionale overleggen worden ervaringen uitgewisseld en kijken we op welke gebieden we kunnen samenwerken en elkaar kunnen versterken. Via het Regionaal overleg zijn we ook vertegenwoordigd in de Landelijke Raad. We hebben veel tijd besteed aan de beoordeling van de stukken over 1IVN, de landelijke fusie tussen de Stichting IVN en de Vereniging IVN. In december heeft Sint-Oedenrode de voorzittershamer overgedragen aan ... ons. Het eerste overleg is op donderdag 1 april. Een van de onderwerpen dit jaar is een gezamenlijke Natuurgidsenopleiding.

Leden

Zelfs in dit jaar waarin lezingen, cursussen en excursies vrijwel allemaal afgelast moesten worden, zien we een stijging van het aantal leden. Dit wordt ongetwijfeld ook (mede)veroorzaakt doordat LNMH is opgeheven, waarna een aantal leden is overgestapt naar onze vereniging.

We heten alle nieuwe leden van harte welkom en hopen dat we dit jaar bij onze activiteiten kennis kunnen maken.

	2018	2019	2020
Leden	381	381	390
Huisgenootleden	99	102	105
Jeugdleden	16	14	14
Landelijke leden	19	23	28
Donateurs	43	41	40
Gastlid		1	1
Totaal	558	562	578

De ledenadministratie wil nogmaals een warm pleidooi houden voor het afgeven van een machtiging tot automatische incasso van de jaarlijkse contributie. Het scheelt de penningmeester veel werk en de vereniging ook veel geld. Download via de website het SEPA-formulier en stuur het ingevuld en ondertekend naar de ledenadministratie.

Werkgroepen

De vereniging telt momenteel 14 werkgroepen. Afgelopen jaar heeft het bestuur besloten ook een pr-werkgroep in het leven te roepen die zich naast de vaste pr-taken momenteel vooral bezighoudt met de overgang van onze eigen website naar de landelijke site.

	Aantal leden	Waarvan actief	Coördinator	Opmerkingen
Grijs, groen en gelukkig	7	7	Bart van Beerendonk	10 deelnemers/keer
Insectenwerkgroep	21		Rinie Roosen	
Ledenactiviteiten	3	3	Els Raaijmakers	
Natuurwerkgroep	20	20	Frans Tolboom	
Natureluurs			Ed Haers	Wisselend aantal deelnemers
Paddenwerkgroep	12	4	Karin van de Logt	
Plantenwerkgroep	18	12	Gijs van der Weerden	
PR/promotie	6/2	6/2	Hannie Nilsen	
Samen de natuur in	12	12	Gerrit de Jong	16 deelnemers
Scholen in de natuur	9	9	Marian Jessurun	
Vogelwerkgroep	67	40	Ad van Opstal Jan op 't Hoog	Deelnemers excursies niet meegeteld
Zoogdierenwerkgroep	13		Jan Fonken	
Excursies op maat	27		Marian Jessurun	27 natuurgidsen
Lezingen/publieksexcursies	2	2	Ad van Opstal	

Leden- en jubileumactiviteiten

In 2019 is er samen met een aparte jubileumcommissie veel werk verricht om van 2020 een mooi jubileumjaar te maken. Na een extra feestelijk Nieuwjaarsontbijt dat door ongeveer 100 leden werd bezocht, was er een goedbezochte vogel/snertwandeling bij de Leemputten. Ook de film 'Holland, Natuur in de Delta' in de Tiliander werd, ondanks de storm datzelfde weekend, goed bezocht. Helaas moesten bijna alle andere jubileumactiviteiten daarna afgelast worden evenals het jaarlijkse IVN-weekend.

Wat wel door kon gaan waren de bioblitz en het cameravallenproject (zie zoogdierenwerkgroep). De bioblitz, opgezet om zoveel mogelijk soorten flora en fauna in ons werkgebied te registreren, werd een groot succes. We kregen enthousiaste reacties en vele leden gingen speciaal op zoek naar nieuwe soorten, zowel in de vrije natuur als in hun eigen achtertuin. Een activiteit die bij uitstek geschikt was in een jaar waarin gevraagd werd zoveel mogelijk thuis te blijven. Maar liefst 777 waarnemers registreerden samen 33.192 waarnemingen, vaak uit eigen tuin. Ons streven om 2020 soorten te registreren werd ruimschoots gehaald met 3131 soorten.

Het IVN-weekend naar de Weerribben is verzet naar vrijdag 28 mei t/m zondag 30 mei 2021. Ook de jubileumbijeenkomst voor alle leden die gepland stond op 5 september, moest geannuleerd worden. Hopelijk kan hiervoor een datum gepland worden in september 2021.

De werkgroep kwam in 2020 3x bij elkaar, 27 januari, 9 maart en 11 juni.

Lezingen en Publieksexcursies

Er waren dit jaar 14 publieksexcursies gepland waarvan alleen de excursies in januari en februari zijn doorgegaan. Vogels kijken rond de Leemkuilen, met na afloop de traditionele snert, op 26 januari trok 65 deelnemers. De Nordic walkingtocht vanaf De Rustende Jager op 9 februari trok 10 deelnemers. Dit lage aantal was waarschijnlijk een gevolg van het stormachtige weer.

Daarnaast waren er 7 lezingen gepland in 2020 waarvan er 2 zijn door gegaan. De lezing op 23 januari door Chris Achterberg over marterachtigen trok 37 belangstellenden. De lezing op 20 februari door Mark Kapteijns over het Groene Hart en landgoed De Pannenhoef werd bezocht door 36 personen.

Aangezien de coronamaatregelen nog aanhouden zijn er voor 2021 nog geen nieuwe publieksexcursies of -lezingen gepland.

Beide coördinatoren willen zo langzamerhand stoppen met het organiseren van de publieksactiviteiten. Ad Smits is met ingang van 2021 gestopt, Ad van Opstal zal een opvolger inwerken en wil dan in de loop van dit jaar het stokje overdragen.

Natuurexcursies op Maat

Ook bij deze werkgroep zijn vrijwel geen activiteiten geweest. Er zijn in totaal 10 aanvragen gedaan waarvan er in januari 2 aanvragen zijn doorgegaan.

Voor 'excursies op maat' zijn momenteel 27 natuurgidsen beschikbaar.

Publiciteit en Promotie

Het bestuur heeft dit jaar besloten om een kleine werkgroep pr samen te stellen. Deze groep verzorgt de nieuwsbrief, de stukjes in de Nieuwsklok en andere pr uitingen zoals folders e.d. Momenteel is de groep hard bezig met het opzetten van een nieuwe website.

Ondanks het gebrek aan activiteiten zijn er toch regelmatig korte stukjes in de Nieuwsklok geplaatst, nu niet om onze lezingen en excursies aan te kondigen maar om op deze manier wat meer te kunnen vertellen over de natuur om ons heen. Waarbij een grotere naamsbekendheid een extra voordeel is. Tweewekelijks is een kort stukje verschenen met uiteenlopende natuurinformatie, voorzien van ons logo en een foto. Uit reacties blijkt dat het goed gelezen wordt.

Ook de nieuwsbrief IVNieuwsgierig is, ondanks gebrek aan kopij, regelmatig uitgekomen. De nieuwsbrief is vooral gericht op de eigen leden.

Nog niet afgerond is de overgang naar een nieuwe website onder de vlag van het landelijk IVN. Maar er is al veel werk verricht en deze site zullen we zeker dit jaar in gebruik gaan nemen.

Voorlopig zijn er vanwege de onzekerheid met betrekking tot het al dan niet doorgaan van lezingen en excursies nog geen nieuwe folders gemaakt.

Promotiestand

Een belangrijk pr-middel is onze promotiestand die algemene info over IVN Oisterwijk en over onze cursussen en werkgroepen verstrekt. Verder vind je bij de promotiestand materialen die uitnodigen om zelf de natuur in te trekken en te beleven.

Deze werkgroep bestaat uit 2 personen. Zij zorgen zelf voor de inkoop en verkoop van materialen, de opbouw en de bemensing van de stand en ze hebben daarvoor, indien wenselijk, overleg met de werkgroepen en leveranciers van de materialen.

Zij zijn normaal gesproken aanwezig op de cursussen van IVN Oisterwijk en verder te vinden op natuurgerelateerde markten en evenementen. Dit jaar zijn juist dit soort activiteiten gecancelld en is er geen actieve inzet van de promotiestand geweest.

Cursussen

Helaas hebben de coronamaatregelen grote impact gehad op onze activiteiten op cursusgebied.

De cursus 'Insecten en bloemen' is afgelast, van de Basiscursus natuur en de Bomencursus is alleen de eerste lesavond doorgegaan. De Vogelcursus moest halfweg gestopt worden. De sterrencursus is wel in zijn geheel gegeven maar op de laatste lesavond ontbraken vele cursisten vanwege corona.

Deze avond zal daarom indien mogelijk nog een keer herhaald worden.

Dat de cursussen in een behoefte voldoen, blijkt wel uit het feit dat er zelfs nu aanmeldingen komen terwijl er geen nieuwe cursussen ingepland zijn. Zo is een eventuele vogelcursus alweer volgeboekt.

Met de coördinatoren wordt steeds bekeken wat de mogelijkheden zijn binnen het bestaande protocol. Hierbij moeten we echter ook rekening houden met het feit dat veel cursussen seizoengebonden zijn voor wat betreft de excursies.

OVERIGE WERKGROEPEN

Insectenwerkgroep

Veel activiteiten moesten afgelast worden, wel is een aantal tellingen uitgevoerd. Daarnaast was er één werkgroepavond en zijn er 8 nachtvlindertellingen gedaan in de tuin bij Rinie Roosen en Frans Boom. Verder zijn 53 wekelijkse tellingen uitgevoerd (op 4 verschillende routes) van dagvlinders, libellen en hommels en 4 tellingen op soortgerichte libellen. Ook sprinkhanen zijn geteld. Aan de insectenhôtels is onderhoud gepleegd.

Naast onze eigen website die wordt bijgehouden door Annie Goverde is er een aparte site waar 9 leden van de werkgroep afbeeldingen aanleveren. Inmiddels staan hier 2.700 afbeeldingen van rupsen, vlinders, libellen en wantsen uit binnen- en buitenland, zie www.vlinderszoeken.nl. Er wordt gebruik gemaakt van meerdere unieke zoekfuncties zoals vleugels open of dicht, vrouwtje of mannetje, voedsel en nog veel meer andere mogelijkheden. De grens van 50.000 bezoeken is nu gepasseerd na ruim 1 jaar en 3 mnd. online te zijn en de website is inmiddels in 164 landen bekeken. Een uitgebreid verslag vindt u in bijlage 1.

Paddenwerkgroep

Afgelopen jaar is de werkgroep zeer beperkt actief geweest. De werkgroep telde 12 leden waarvan, voor zover bekend, slechts 4 leden betrokken zijn geweest bij de inventarisaties. Desondanks zijn 2 van de 3 groepen vennen volledig geïnventariseerd in 2020. Het schoonmaken van de tunnels is mede vanwege corona dit jaar niet door gegaan.

Grijs, Groen en Gelukkig

Na een zeer geslaagde start werd besloten om in 2020 in samenwerking met de stichting 'Met je hart' maandelijks een activiteit aan te bieden aan de doelgroep. In januari was het thema 'Vogelvoer maken', in februari was er een interactieve lezing over zwaluwen. Helaas moesten alle overige bijeenkomsten afgelast worden. Wel heeft iedere deelnemer nog een handgeschreven kaart namens IVN Oisterwijk ontvangen.

Natuurwerkgroep

Ook bij deze werkgroep is het rustig. In het open veld is afstand houden geen enkel probleem maar het blijft natuurlijk een grote groep die aan het werk is. Om dit te voorkomen is het werk tijdelijk stilgelegd. Per activiteit is gemiddeld tweederde van de leden aanwezig.

Natureluurs

Ook onze jeugdgroep had een mooi programma voor 2020. Geen van deze activiteiten heeft doorgang kunnen vinden met uitzondering van de film 'Holland, natuur in de Delta' waarvoor ook de jeugdleden waren uitgenodigd.

Plantenwerkgroep

Dit jaar waren er 2 afmeldingen en 1 nieuw lid dus de werkgroep heeft nu (helaas) slechts 18 leden. Door de corona zijn veel excursies niet doorgegaan, evenmin zijn er inventarisaties gedaan. In totaal waren er in 2020 twee lezingen/theoriebijeenkomsten en 2 excursies.

Samen De Natuur In

De werkgroep Samen De Natuur In bestaat uit 2 Natuurclubs met in totaal 16 deelnemers en 12 begeleiders. Twee deelnemers hebben dit jaar opgezegd, daarnaast heeft het onverwacht overlijden van deelneemster Monique van den Aker de werkgroep diep geraakt.

Doel van de werkgroep is het bevorderen van natuurbeleving bij mensen met een verstandelijke beperking d.m.v. 9 themawandelingen op een zaterdagochtend door het jaar heen. De thuisbasis is restaurant Groot Speijck. Het nieuwe seizoen wordt altijd gestart met een gezamenlijke nieuwjaarsbijeenkomst in Wijkcentrum Pannenschuur.

In 2020 zijn de wandelingen met de Natuurclub niet doorgegaan, bij de geplande eerste wandeling was Covid 19 al actueel. Wel is de nieuwjaarsbijeenkomst met de natuurbingo voor de deelnemers doorgegaan. Ook heeft de jaarvergadering plaats gevonden waar de wandelingen van 2019 zijn geëvalueerd en de plannen voor 2020 zijn gemaakt. Er is besloten om de financiële bijdrage van de deelnemers voor de Natuurclub voor 2020 terug te storten.

Er is op digitale wijze contact gehouden met de deelnemers. Aan het eind van het jaar zijn die verrast met een kerstpakket.

Scholenwerkgroep

Bij de scholenwerkgroep is op organisatorisch gebied een en ander veranderd. Op verzoek van Natuurmonumenten ligt vanaf september 2020 de organisatie bij IVN Oisterwijk. Hiervoor is een nieuwe folder gemaakt en zijn inschrijvingsformulieren aangepast.

Zoals te verwachten zijn er weinig aanvragen geweest. Er zijn slechts 3 aanvragen doorgedaan, in augustus (1) en oktober (2). Daarnaast zijn er 10 aanvragen geannuleerd en een aantal is meteen bij het telefonische contact al afgezegd.

De werkgroep bestaat uit 8 gidsen plus coördinator. Twee gidsen met veel ervaring zijn helaas gestopt wegens privéredenen, twee nieuwe leden worden ingewerkt.

Nascholing Natuur- en schoolgidsen

Dit jaar was er slechts één activiteit, een excursie bij de Moerputten. Bij deze excursie was er slechts plaats voor 15 personen die bovendien in 2 groepen werden opgedeeld. Wel is er een uitgebreid verslag gemaakt voor degenen die niet mee konden. Alle andere activiteiten zijn afgelast.

Vogelwerkgroep

Ook de vogelwerkgroep heeft te maken gehad met annuleringen. Excursies, lezingen en informatieve avonden zijn bijna allemaal afgelast, evenals het jaarlijkse weekend.

Wel zijn vrijwel alle tellingen volledig en volgens de richtlijnen uitgevoerd. Dit jaar zijn de Oisterwijkse Bossen en Vennen geïnventariseerd voor Natuurmonumenten. Daarnaast heeft de werkgroep meegewerkt aan de midwintertelling, vogeltrekteldag en de houtsnippertelling. Een aantal leden hebben nog individuele tellingen voor Sovon verricht. Alle resultaten worden doorgegeven aan Sovon en de opdrachtgever. Grofweg geschat wordt er minstens 800 -1000 uur geïnventariseerd. Daar komen de uren van de afzonderlijke subwerkgroepen nog bij.

Er zijn een aantal subgroepen, waarvan het belangrijkste doel is een bepaalde vogelsoort extra bescherming te geven. De mensen van de uilenwerkgroepen (ransuil, steenuil, kerkuil) hangen kasten op, inventariseren, ringen, en doen beschermingswerk. De gierzwaluwgroep observeerde via camera's 16 broedgevallen en inventariseerde ook de huiszwaluwtilen. Deze gegevens gaan ook naar Sovon en landelijke beschermingsgroepen (Stone, Gierzwaluwbescherming NL, Werkgroep huiszwaluwtilen). Vaak wordt samengewerkt met andere vogelwerkgroepen en Brabants Landschap.

De eerste publiekswandeling (de snertwandeling) kon dit jaar gewoon doorgaan en trok aardig wat bezoekers. De vroege vogelwandeling in april en de Vogelweek in mei zijn afgelast.

Dit was ook het geval met de eigen excursies. De nieuwjaarswandeling, een avondexcursie in juli en een excursie naar de Hamert in september zijn de enige activiteiten op dit gebied geweest.

Een uitgebreid verslag vindt u in bijlage 2

Zoogdierenwerkgroep

Dit jaar is er één vergadering van de werkgroep geweest als gevolg van alle coronamaatregelen. In het kader van het 60-jarig bestaan van IVN Oisterwijk is 'Cameraproject in de tuin' opgezet. Hierbij werd op verzoek van inwoners van de gemeente Oisterwijk voor ongeveer 2 weken een camera geplaatst in de tuin waardoor men kennis kon maken met de fauna in en rondom de tuin. Lovo heeft van deze activiteit een uitzending gemaakt, en ook het blad 'De Uitstraling' heeft er aandacht aan besteed.

In februari is er gestart maar al gauw moesten de activiteiten stopgezet worden in verband met de lockdown. In het begin van de zomer is het project weer opgepakt, rekening houdend met alle toen geldende maatregelen.

De huiskat was een vaak geziene gast op de fotobeelden, maar ook de egel liet zich geregeld zien en de eekhoorn kwam eveneens in beeld.

Verder is dit jaar deelgenomen aan het Marteronderzoek wat door de Zoogdiervereniging wordt georganiseerd. Daarbij is onder andere een opname van een bunzing gemaakt in het gebied De Brand.

Een aantal inventarisaties is gedaan in gebieden van Brabants Landschap en Natuurmonumenten. Ook het monitoren van verschillende dassenburchten heeft doorgang gevonden.

In de zomer werd we met succes een zoektocht gedaan naar zwijnsporten in de bossen nabij Hilvarenbeek. Er werden geen zwijnen gezien maar wel overduidelijke sporen ervan gevonden.

Een uitgebreid verslag vindt u in bijlage 3

Bijlage 1 Verslag Insectenwerkgroep

1. Aantal leden: 21 per heden (+ een mogelijke kandidaat).
Rinie Roosen is m.i.v. 1-1-2017 coördinator van de werkgroep.

2. Jaarprogramma en activiteiten 2020.

Er waren diverse activiteiten en initiatieven gepland door de leden van de werkgroep. Daar is weinig van doorgegaan.

Er was één werkgroep avond, wel bezoek landelijke Vlinderdag, geen publieke nachtvlinderavond, wel vijf nachtvlindertellingen in de tuin van Rinie Roosen, en drie in de tuin van Frans Boom, geen nachtvlinderavond t.b.v. Nacht van de nacht, wél 53 wekelijkse tellingen op 4 routes van dagvlinders, libellen, hommels door Annie Goverde, Mieke Boom, Jantje Wolfs, Frans Boom plus 4 tellingen op soortgerichte libellen door Jan Albert Hellings (zie de I.W.G. site voor het totaal overzicht) en tellingen sprinkhanen door Johan van Houten en Willem Corstiaans

Een aantal leden is normaliter ook daarbuiten zeer actief op diverse terreinen van natuur.

Er zijn eerder vier insectenhôtels geplaatst in Oisterwijk (de Molen, d'n Ekker, de Vloet) en Moergestel, waaraan onderhoud wordt gepleegd.

3. Website IVN en Kees Boom

Anny Goverde houdt de pagina bij van IWG. Maandelijks zorgt een lid voor publikatie van een artikel met foto van het "insect van de maand" op de website.

De website van Kees Boom waar 9 leden van de I.W.G. afbeeldingen aanleveren is inmiddels voorzien van 2.700 afbeeldingen van rupsen, vlinders, libellen en wantsen uit binnen- en buitenland, zie www.vlinderszoeken.nl

Er wordt gebruik gemaakt van meerdere unieke zoekfuncties zoals vleugels open of dicht, vrouwtje of mannetje, voedsel en nog veel meer andere mogelijkheden.

Ook is deze website inmiddels in 164 landen bekeken.

De grens van 50.000 bezoeken is nu gepasseerd na ruim 1 jaar en 3 mnd. online te zijn.

4. Cursus insecten en bloemen in 2020 (geen doorgang, mogelijk in 2021 wel).

De voorbereidingen zijn in 2019 daarvoor getroffen. Docent: Rini Kerstens. Een en ander wordt begeleid door het cursusteam bestaand uit Ton Willems, Arjan Timmer en Willem Corstiaans).

5. Jubileumjaar 2020 (geen doorgang, mogelijk in 2021 vervolg)

Er zijn voorbereidingen besproken om actief deel te nemen c.q. invulling te geven aan activiteiten in 2020, het jubileumjaar van IVN 60-jaar.

Individuele leden hebben wel hun waarnemingen geplaatst op de jubileumwebsite van Waarnemingen.nl. "Bio-blitz 60jaarIVNOisterwijk"

Rinie Roosen
Coördinator Insectenwerkgroep

Bijlage 2 Verslag vogelwerkgroep

Aantal leden

In 2020 waren 40 personen van de nu 67 leden tellende vogelwerkgroep actief in de diverse werkgroepen, projecten of bezig met inventariseren. Dit is ongeveer 2/3 van de werkgroep. Deelnemers aan de vogelexcursies zijn niet meegeteld.

Gierzwaluwwerkgroep

Ondanks de corona hebben onze activiteiten gewoon doorgang kunnen vinden. Enkele activiteiten hebben we af moeten gelasten, zoals de picknick voor alle vrijwilligers bij gierzwaluwparadijs 'Kasteel Waardenburg'. Ook de vervangende activiteit in het najaar, een lezing van Luit Buurma, is vanwege Covid maatregelen geannuleerd. NL doet is in aangepaste versie wel doorgegaan.

Voor het 5^e jaar zijn 16 gierzwaluwbroedgevallen in de Joanneskerk via de camera van dag tot dag gevolgd. Alle gegevens zijn geregistreerd bij Sovon. Ook dit jaar zijn er weer bijzondere waarnemingen gedaan.

Het meest opmerkelijke was wel dat er zeer veel gevechten waren tussen gierzwaluwen onderling. Driemaal zelfs zo heftig dat uiteindelijk een van de kempfanen het met de dood moest bekopen. We kunnen het niet bewijzen maar we hebben een sterk vermoeden dat dit een gevolg is van het ontoegankelijk maken van gierzwaluwbroedplaatsen in de naburige wijk door de wooncorporatie Leystromen. Totaal zijn er toch 36 jongen uitgevlogen. In de 8 kasten aan de zuidwestkant werd ook in alle kasten gebroed. Eén broedsel mislukte, er zijn hier 18 jongen uitgevlogen (1x2, 1x1, 5x3 jongen).

Dode gierzwaluw na gevecht

We hebben geïnventariseerd in Udenhout en Oisterwijk. Met name in Udenhout zijn veel nieuwe broedplaatsen gevonden. In Oisterwijk is met name geïnventariseerd in de wijken waar broedplaatsen ontoegankelijk zijn gemaakt en bij de vervangende broedruimtes. Helaas zijn een aantal tellingen niet doorgegaan vanwege heftige regen en onweer. De gegevens worden geregistreerd in de NDFF (Nationale Database voor Flora en Fauna) en doorgegeven aan de gemeente Oisterwijk en Tilburg en aan wooncorporatie Leystromen.

De huiszwaluwtilen zijn ook geïnventariseerd. In Udenhout en Berkel-Enschot zijn we met enige regelmaat gaan kijken maar helaas zijn deze tilen nog niet bezet. In Moergestel is wekelijks door 2 personen geïnventariseerd, in de drukste tijd zelfs door 3 mensen. De til is een groot succes. In alle 20 kommetjes is gebroed, vaak 2 of 3 broedsels. Slechts in één kom is het broedsel mislukt. Dit jaar is er voor de eerste maal door de huiszwaluwen zelf gebouwd. Op 5 cascoringen werd een nestkom gemetseld, bovendien werd er één totale nestkom gebouwd. In deze 6 nestkommen werd ook succesvol gebroed. Ook deze gegevens zijn bij Sovon geregistreerd.

Huiszwaluw bouwt nest op cascoring

Bij de toren is ook dit jaar groenonderhoud gedaan. Dankzij de middelen van NL doet kon een loonwerker ingehuurd worden om de grond af te steken zodat er weer leem lag. Verder is er in kleine groepjes snoei- en maaiwerk verricht.

Alle activiteiten zijn gedaan in samenwerking met VWG Midden-Brabant. Van onze werkgroep zijn ruim 20 personen met zwaluwactiviteiten actief geweest. In totaal ruim 300 uur.

Ransuilenwerkgroep

Dit jaar heeft onze werkgroep ondanks de corona toch weer geïnventariseerd in De Loonse en Drunense Duinen (LDD). In de periode van 7 mei tot en met 19 juni is er wekelijks gelopen en gefietst. Dit jaar is ervoor gekozen om de broedplaatsen van de afgelopen jaren meerdere malen te bezoeken. Dus geen intensieve inventarisatie van een bepaald gedeelte van de LDD.

Helaas waren de resultaten zeer mager, dit in tegenstelling tot topjaar 2019 (9 broedgevallen). Nu kwamen we aan twee broedgevallen met elk maar een jong. Of de voedselsituatie in de duinen in een keer gekelderd is of dat er andere oorzaken waren, we weten het niet.

Daarnaast probeert de groep nog steeds zo veel mogelijk gegevens over roestplaatsen in Noord-Brabant te verzamelen. De roestplaats in de Duinen blijft de grootste roest van Brabant. Op 5-1-2020 werden bij het uitvliegen 48 uilen geteld. Momenteel wordt de roest in de LDD weer in de gaten gehouden. Tot nu toe zijn er max. 24 uilen geteld.

Slaapplaatsgegevens worden ingevoerd bij SOVON.

Broedgegevens worden op "Nestkaart light" bij SOVON ingevoerd. Ook worden de broedgegevens doorgegeven aan Brabants Landschap. Het is de bedoeling dat de Ransuil wordt meegenomen in De "Uilenmonitor", maar dat is tot nu toe helaas nog niet het geval.

Bij SOVON heeft Paul van Els de taak van slaapplaatscoördinator van Olaf Klaassen overgenomen. Paul is 11 februari bij mij op bezoek geweest om een en ander door te spreken en om alle dubbele slaapplaatsen uit het systeem te halen.

Verder probeert de groep andere uilenwerkgroepen enthousiast te krijgen voor de Ransuil. 20 februari heeft de uilenwerkgroep uit Oss en omgeving het bijhouden van een aantal roestplaatsen van onze groep overgenomen. Zij hebben daar ook schrijfrechten bij SOVON voor gekregen.

In januari is er nog een lezing verzorgd voor de WNF Rangers afdeling Tilburg en in februari een lezing voor de Vogelwerkgroep in Breda.

Er stonden meerdere lezingen op het programma, maar die zijn door de coronacrisis niet doorgegaan, evenals de festiviteiten in het kader van het 60-jarig bestaan van het IVN Oisterwijk afgelopen mei.

Ook heeft de groep in september advies gegeven over het plaatsen van kunstnesten bij De IJzeren Man in Vught. Daar heeft de Uilenwerkgroep Vught inmiddels 5 kunstnesten geplaatst.

De Uilenwerkgroepen hebben dit jaar meegedaan aan de Rabo Club Support actie. Deze actie heeft maar liefst het mooie bedrag van €904,21 opgeleverd. Met nogmaals dank aan alle stemmers.

Stenuilenwerkgroep

Ondanks de corona hebben we alle uilenkasten kunnen controleren. We hebben de controles wel aangepast. Het principe was dat er zo min mogelijk mensen, dus ook zo min mogelijk erfbewoners bij de controles betrokken werden. Dit laatste was nog het lastigste.

Het was geen slecht jaar voor de steenuilen. We troffen vanaf begin mei tijdens de kastbezoeken ook best veel muizen aan. Later in het seizoen leek de muizenstand in te storten maar toen hadden de steenuilen hun jongen al grootgebracht. In tegenstelling tot de natuurgebieden waar door o.a. droogte mogelijk minder muizen waren, was er op boerenerven blijkbaar genoeg voedsel voorradig. Daarnaast schakelen steenuilen ook makkelijk over op andere prooien. We vonden ook mussen en een grote bonte specht in de kast terug.

- 103 steenuilenkasten, op veel erven hangen 2 kasten
- 35 broedgevallen
- 2 gepredeerde broedsels (1x zeker steenmarter)
- 2 broedsels mislukt (ouderuil verongelukt in een afvoerpijp en waterbak)
- 2 broedsel eieren niet uitgekomen (er zaten 2 vrouwtjes op het nest)
- 1 broedsel steenuil in een kerkuilenkast (1 jong zonder kop dood in de kast)
- 94 jongen
 - 6 verkeersslachtoffers (waarvan 3 uit 1 nest)
 - 5 gepredeerde jongen
 - 4 jongen verhongerd (oudervogel verongelukt)
 - 1 jong verongelukt in een net
 - 1 jong dood (oorzaak onbekend)

Bijzonder: voor het vierde jaar op een rij een broedsel van een Duitse steenuil in ons werkgebied in Moergestel.

Andere activiteiten:

- Enkele lezingen, een aantal lezingen afgelast.
- De kaartenactie was een succes. Vanwege corona een terugval maar deze actie wordt volgend jaar voortgezet..
- De tuinroute is ook geannuleerd. Deelnemende partijen zijn enthousiast en hopen dat dit op een later moment toch nog door kan gaan.
- Een Belgische antimarter steenuilenkast in 2019 gekregen van bevriende Belgische uilenbeschermers, voor kennisoverdracht van de ransuilen. Deze is onlangs opgehangen in Haaren
- Nestkasten verhangen van de steenuil om deze pogen te verhuizen. Bijvoorbeeld omdat de kast aan een schuur hangt die weg moet. We hangen er eerst een kast bij. Als de uilen daar dan gebruik van maken, halen we de oude weg. Indien we dit maar ruim van tevoren weten kunnen we hierop inspelen. We hebben dit al een aantal maal succesvol gedaan.

Midwintertelling

20 leden telden op zaterdag 19 januari 2020 alle watervogels in het Oisterwijks vennengebied inclusief voorste en achterste stroom tot aan Tilburg voor de SOVON-midwintertelling. Het weer was half bewolkt met een noordwestenwind met een kracht van 2-3 Beaufort, temperatuur 3-8 graden. Geen slecht weer om te tellen.

Er werden 1934 vogels geteld, verdeeld over 27 soorten met als leuke waarneming glijsporen van een bever langs de Reusel. De ijsvogel was beduidend minder met slechts 2 waarnemingen. Het verslag hiervan hebben de leden van de VWG reeds ontvangen. In 2021, is de midwintertelling in het weekend van 16-17 januari.

Broedvogelproject

Voor Natuurmonumenten hebben we een broedvogelmonitoring uitgevoerd over twee teljaren 2019 en 2020. Wij (Hannie Nilsen en ik) hebben een zeer uitvoerig rapport aan Natuurmonumenten geleverd. De gebieden waren opgedeeld in Oost- Midden en West. In totaal hebben we in de betreffende jaren 10 bezoekreundes gemaakt met daarnaast nog verschillende avondtellingen. 23 leden zijn van februari t/m augustus bezig geweest met het bezoeken van bovengenoemde gebieden. De tellers hebben dit verslag al ontvangen. Mochten er nog leden zijn die dit ook eens willen doorlezen, geef dit dan even door. Dan wordt het alsnog aan jullie toegezonden.

IJsvogel

De ijsvogelwand langs de Voorste Stroom is dit jaar niet schoongemaakt. Het stond op de planning en dat gaat nu waarschijnlijk in 2021 gebeuren als de waterstand het toelaat. Of er gebroed is kunnen we niet met zekerheid zeggen. Er waren wel aanwijzingen, de ijsvogel is er regelmatig werd gesignaleerd.

Huismussenproject

Dit jaar geen resultaten bekend over bewoning van de kasten

Publiekswandelingen

De eerste publiekswandeling (de snertwandeling) kon dit jaar gewoon doorgaan en deze trok aardig wat bezoekers. De vroege vogelwandeling in april en de Vogelweek in mei konden door de coronamaatregelen niet doorgaan.

Vogeltrekteldag

Op zaterdag 3 oktober is meegedaan aan de internationale Vogeltrekteldag. Samen met vijf andere vogelwerkgroepen uit de regio, zijn begin oktober op 5 plaatsen trekvogels geteld. Dit jaar werden alle gegevens digitaal verwerkt door Bart v Beerendonk. Het was een sombere dag met wat regen. Desondanks werden er 11.900 vogels geteld, verdeeld over 55 soorten, door de 5 telposten. Het verslag hiervan is naar de leden toegestuurd.

Excursies

Dit jaar zijn bijna alle excursies afgelast. Enkele zijn doorgegaan zoals de nieuwjaarswandeling. Met als afsluiting een leuke bijeenkomst bij de Jacobushof te Boxtel. Ook op de avondwandeling op 10 juli waren we met een behoorlijk aantal. Bij Huis ter Heide maakten we een gezellige wandeling en werd de grauwe klauwier diverse keren gespot. De laatste excursie met slechts 4 personen was op 19 September naar de Hamert. Het was een warme dag met leuke waarnemingen zoals raven en glanskop. De coronamaatregelen maakten het vrijwel onmogelijk om de andere excursies doorgang te laten vinden.

Ook het weekend werd afgelast.

Houtsnippentelling

Deze telling vindt plaats in het gebied De Scheeken, De Geelders en De Mortelen. We telden steeds met 2 personen met in achtneming van de anderhalve meter. Als vogelwerkgroep bemannen wij een telpost nabij de Schutskuil. Dit jaar hadden we soms echte superavonden met 32 houtsnippen te zien en te horen. Vergeleken met voorgaande jaren een ervaring op deze post. Wat de reden is weten we nog niet. We wachten de totalen af, in totaal telden we 121 houtsnippen over de 9 avonden.

Erg leuk en ontspannend is deze avondtelling, met soms verrassingen zoals boomvalk en de diverse uilen die langs vliegen.

Lezingen

Op dinsdag 18 februari is er een gezamenlijke lezing geweest in het Natuurmuseum te Tilburg door Elvira Werkman en Ben Koks. Het hele verhaal over de grauwe kiekendief, over natuurbescherming, over vogelonderzoek, akkervogels, akkervogelbeheer, agrarisch gebied, landbouw, natuurbeheer, cultuurlandschappen en nog veel meer kwam deze avond ter sprake. Deze lezing werd georganiseerd door onze VWG samen met de KNNV Tilburg en vogelwerkgroep Midden-Brabant.

Andere activiteiten

In januari verzorgden Ad en Jan bij Sport en Zorgatelier in Oisterwijk drie informatieve middagen voor mensen met een lichte hersen beperking. Doel hiervan is om de hersenen te prikkelen met vogelgeluiden, foto's en andere activiteiten zoals het maken van nestkastjes. Het waren weer geslaagde dagen met enthousiaste mensen.

Website

Mede dankzij Kees Goverde en alle enthousiaste schrijvers kan iedereen het reilen en zeilen van onze werkgroep volgen op de website. Hier zijn excursieverslagen en bijbehorende tellijsten te vinden, alsook de vogel van de maand. Helaas is er weinig copy voor deze vogel van de maand. De coronaperikelen gooiden veel in de war. Verder is het IVN bezig met nieuwe opzet van de site. We wachten de ontwikkelingen af en kijken wat we hierin kunnen betekenen.

Inventarisatie 2021

Op verzoek van Brabants landschap gaan we het gebied Nemerlaer Zuid en Nemerlaer Noord inventariseren. Het wordt deze keer een BMP-B telling waarbij bijzondere soorten geteld worden, aangevuld met onder andere boomklever en -kruiper, zanglijster en grote bonte specht. De uitwerking hiervan loopt reeds.

Jubileum

Helaas hebben we de activiteiten rondom het 60-jarig bestaan van ons IVN moeten uitstellen. Hopelijk kunnen deze activiteiten, zoals de uilen/foto wandeling en de vogelexcursie in het Lindspark dit jaar wel doorgang vinden.

Daarnaast hebben we ook nog een geweldige vogelquiz op de rol staan. Misschien dat we die in het najaar met de leden van de andere werkgroepen kunnen laten doorgaan.

Plannen 2021

Onderstaande plannen zijn in 2020 niet uitvoerbaar geweest door de corona-maatregelen, We kijken of we gedeeltes van deze plannen in 2021 alsnog uit kunnen voeren.

Een ijsvogelwand plaatsen in de Voorste Stroom in het gebied ten oosten van de Laag Heukelomseweg/Sparrendreef.

Dit plan gaat niet door. Deze soort heeft zich intussen al vele keren laten zien en lijkt zijn draai gevonden te hebben in de buurt van de Stroom, een speciale voorziening lijkt nu overbodig. Aldus de secretaris Stichting Duurzaamheidsvallei.

Plaatsen van kasten voor torenvalken.

De leden van de uilenwerkgroepen zullen erfeigenaren benaderen om hun interesse te peilen.

Mogelijk meewerken aan het plaatsen van een oeverwaluwwand bij de Leemkuilen.

VWG Midden-Brabant is hier mee bezig, wij wachten af of ze onze hulp nodig hebben.

Gemeente Tilburg heeft ons benaderd met de vraag mee te denken over een oeverwaluwwand bijvoorbeeld bij de Rauwbraken, Berkel-Enschot.

Vogelproject in Oisterwijk waarbij bijvoorbeeld een lezing gehouden kan worden over vogels binnen de bebouwde kom, en het belang van aanplanting voor bescherming en voedsel. Dit kan gecombineerd worden met het aanbieden van nestkasten en/of (bes dragende) struiken. Een soortgelijk project hebben we enkele jaren terug in Udenhout uitgevoerd, dit was een groot succes. Mogelijk is dit een mooi idee voor het 60-jarig bestaan van het IVN, al dan niet in samenwerking met andere werkgroepen.

We kijken of we dit nog kunnen uitwerken.

Watervogeltelling in ons telgebied NB 5210 zoals we nu ook de midwintertelling doen maar dan een ptt telling van september t/m april.

Dit plan loopt nog steeds. Mogelijk volgt er een uitvraag in 2021

Grote gele kwikstaartproject met ijsvogelinventarisatie.

Ook dit wordt mogelijk in 2021 een uitvraag om deze te monitoren c.q. te inventariseren.

Maandelijks avond of eens in de 2 maanden.

Door coronamaatregelen is dit in 2020 niet van de grond gekomen. We wachten de maatregelen van de regering af voor we hiermee verder gaan.

Al met al een zeer actieve en gezellige vogelwerkgroep waarin we veel tijd en energie in stoppen.

C0ördinatoren Vogelwerkgroep

Bijlage 3 Verslag zoogdierenwerkgroep

De zoogdieren werkgroep bestaat uit 13 leden: we hebben dit jaar maar één vergadering van de werkgroep gehad i.v.m. alle corona maatregelen.

In het kader van het 60-jarig bestaan van het IVN hadden we dit jaar **'het camera project in de tuin'** opgezet.

Hierbij werd op verzoek van inwoners van de gemeente Oisterwijk een camera geplaatst in de tuin voor ongeveer 2 weken. Hierdoor kon men kennis maken met de fauna in en rondom hun tuin.

Lovo heeft van deze activiteit ook een uitzending gemaakt, en ook het blad 'De Uitstraling' heeft er aandacht aan besteed.

In februari waren we gestart maar al gauw moesten we onze activiteiten stopzetten i.v.m. de lockdown. In het begin van de zomer hebben we het camera project weer opgepakt, rekening houdende met alle toen geldende maatregelen.

De huiskat was een vaak geziene gast op de foto beelden, maar ook de egel liet zich geregeld zien en ook de eekhoorn kwam in beeld.

We hebben dit jaar weer meegedaan aan het Marter onderzoek wat door de zoogdier vereniging wordt georganiseerd. Daarbij hebben we naast vele andere dieren een opname van een bunzing kunnen maken in het gebied De Brand.

Bunzing

We hebben een aantal inventarisaties kunnen doen in gebieden van Brabants Landschap en Natuurmonumenten. Ook het monitoren van verschillende dassen burchten hebben we uit kunnen voeren.

Das met jong

In de zomer hebben we in twee groepjes een zoektocht gedaan naar zwijnersporen in de bossen nabij Hilvarenbeek en met succes. Geen zwijnen gezien maar wel overduidelijke sporen van zwijnen gevonden.

Typische zwijnenhaar

Enkele leden hebben het zoogdier van de maand verzorgd. De dwergmuis, de vos, de hazelmuis en de Schotse hooglander werden besproken. De landelijke zoogdierendag was dit jaar in november, maar dan wel digitaal. Enkele van onze leden hebben daaraan meegedaan.